

Contes del món

Concurs de podcast

Edita

Associació COMSOC - Comunicació Social

www.contesdelmon.org

Patrocini

Ajuntament de L'Hospitalet

Col·laboració

Generalitat de Catalunya
**Departament
d'Educació**

Disseny, maquetació i producció

Estudiologo

Impressió

IMGESA

Primera edició: juny del 2010

Exemplars: 1.500

Dipòsit legal B-22965-2010

Els continguts d'aquesta publicació estan subjectes a una llicència de Reconeixement – No comercial – Compartir igual 3.0 de Creative Commons. Se'n permet còpia, distribució i comunicació pública sense ús comercial, sempre que se'n citi l'autoria i la distribució de les possibles obres derivades es faci amb una llicència igual a la que regula l'obra original. La llicència completa es pot consultar a:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/es/deed.ca>

CONTES PELS SENTITS

Tot va començar una tarda sota una acàcia dels afores d'un petit poblat de l'Àfrica. En Damià m'havia de presentar l'Amanda però jo estava tant encantada amb els contes de paper que ni tan sols em vaig adonar de la presència dels dos conills. Un era el mentider i l'altre el de la caseta de palma.

Ara podria seguir explicant la xerrada amb els conills i tot això però no ho faré perquè explicar aquestes històries ja és la feina d'uns quants nois i noies atrevits. Les seves veus i també les seves músiques m'han transportat a llocs llunyans que són alhora molt propers, així és com us escric i estic alhora sota l'acàcia. I és que els contes els han explicat per ser emesos, és a dir, amb el llenguatge de la ràdio.

Ara em direu allò de que el tema dels contes del món ja està més que superat. I jo us contesto que sí, que en corren uns quants, però quina part d'ells desperta els sentits només escoltar-los? Aquí és on vull anar a parar. La ràdio és, amb la literatura, un dels únics mitjans capaços de sacsejar de tal manera la nostra imaginació que alhora crea per la mateixa història mil i un escenaris, tants com oients hi ha connectats en aquells moments. Ara imagineu si ràdio i literatura van de la mà!

Fa un parell d'anys vam iniciar a Ràdio 4 un projecte d'emissió destinat a recuperar els sentits que tenim un tant adormits degut al nostre ritme occidental. El projecte va durar una temporada, suficient per tal que algun d'aquests sentits continués fent vida pròpia. Una petita engruna del que us explico forma part d'aquest llibre que ara teniu entre les mans. Només per això val la pena creure en els paisatges sonors de la ràdio.

Feu-me cas, ni que sigui una vegada. Deixeu la pressa, pengeu-vos com vulgueu uns auriculars a les orelles i abandoneu-vos pels móns inconfessables d'aquestes joves que han sabut com treballar amb el so per despertar els sentits. Ara sí que ho heu de creure. Així és la ràdio dels sentits.

Feliç aventura sonora!

Pilar Sampietro
Barcelona, abril del 2010

EL CONTE TÉ MOLT A CONTAR!

El material que teniu a les mans és fruit de dues propostes: el “Concurs de podcast - Contes del Món”, en el què han participat 67 contes de 24 centres educatius de 16 pobles de les comarques de Barcelona i la iniciativa “Dibuixa pels Contes del Món” que ha comptat amb la participació de 24 grups classe de 8 centres educatius de L’Hospitalet de Llobregat.

Dues iniciatives participatives, dues llavors, cultivades per l’Associació COMSOC - Comunicació Social, i que han comptat amb el suport de la Diputació de Barcelona, el Departament d’Educació de la Generalitat de Catalunya, i les Regidories d’Educació i Cooperació de l’Ajuntament de L’Hospitalet.

Aquí teniu infants, joves, mares, pares, mestres i educadors en general, un llibre i disc fet per i per a vosaltres.

El context i el pretext del concurs

El fenòmens migratoris actuals ens presenten a nous veïns que atresoren una cosa tan valuosa com és la seva cultura d’origen. Una cultura diferent i semblant a l’autòctona. Semblant perquè com a mínim hi ha una bona costum que tots els pobles del món tenim en comú: explicar històries a la mainada.

El concurs de contes enregistrats en mp3 dedicat als pobles de la Terra, amb web www.contesdelmon.org, ha pretès posar les noves tecnologies de la comunicació al

servei de la cultura popular de tradició oral, al servei de la comunitat educativa catalana que fomenta la interculturalitat com una oportunitat d’aprenentatge comunitària, com una oportunitat d’ensenyar i aprendre dels altres.

Objectius

Un dels objectius és que, els infants i joves, recuperin aquells contes que potser alguna vegada han escoltat a la falda de la mare, pare, avi, àvia o qualsevol altra persona estimada i que, els hi han explicat i que amb aquestes històries trobin el caliu humà necessari per poder créixer amb el “cap ben clar i el cor ben net”, com somiava l’estimat animador Xesco Boix [www.xesco.cat].

Ara bé, tothom ha pogut i podrà participar. Per una banda, els mariners virtuals han escoltat i votat els contes dels nois i noies que s’han animat a explicar històries. I per l’altra, els docents dels centres educatius han pogut i poden dinamitzar encara la celebració d’una “Diada dels Contes del Món” amb l’energia dels artistes que col·laboren amb nosaltres i que formen part de l’Associació de Músics i Animadors Professionals d’Espectacles Infantils (AMAPEI) i del grup Ara va de bo.

Tota la màgia dels “Contes del Món” la trobareu a la nostra web, a la sintonia de moltes emissores de ràdio on sonen els vostres relats (COM Ràdio, Ràdio L’Hospitalet, Ràdio Ciutat de Badalona, Ona Conidència, Ràdio Sant Quirze, Ràdio Balsareny, Sants 3 Ràdio, Ràdio Tordera, Ràdio Arenys, i Vilassar Ràdio) i com no, en els premis del concurs: el

llibre i disc que teniu a les mans i les entrevistes als autors dels 24 contes finalistes que farem fins al mes de juny del 2010 en el Món Obert, el programa de cooperació i solidaritat de Ràdio L'H.

La cronologia

La primera convocatòria del “Concurs de podcast - Contes del Món” s’ha adreçat -durant el darrer trimestre del 2009- a tots els i les alumnes i centres educatius de Primària i Secundària de la província de Barcelona. En la propera edició del concurs ampliarem la convocatòria a tota Catalunya, és a dir, que ja us podeu organitzar!

El dimecres 14 d’octubre del 2009 vam fer l’acte de presentació de la proposta participativa al Centre Artesà Tradicionari (C.A.T) de Barcelona. Vam comptar amb la força d’en Jordi Roura i la Laura Pérez del grup Ara Va de Bo, de l’Oriol Canals coordinador de l’AMAPEI, i d’en Manel Hernández del grup Articulat. Tots ells van animar, amb els seus contes i cançons, als assistents: més de cent joves de les escoles Pau Vila (Sants - Montjuïc) i Reina Violant (Gràcia).

Després d’una difícil tasca de selecció els membres del jurat de Contesdelmon.org van triar, tenint en compte els 50 contes més votats pels internautes, les 24 obres que formen part del primer “Llibre i disc dels Contesdelmon.org”. Van integrar el jurat: Oriol Canals, coordinador de l’AMAPEI; Marta Coll, directora de la Fundació Contes pel Món; Ramon Bartomeus, director de lwith.org; Pilar Sampietro, periodista de Ràdio 4; Siscu Baiges, subdirector del programa “Tots x Tots” de COM Ràdio; i Vanessa Teixidor, codirectora del programa “L’hora del pati” de Ràdio L’Hospitalet.

El resultat material...

La publicació recull històries de Bulgària, Camerun, Catalunya, Congo, Egipte, Etiòpia, Índia, Japó, Mali, Marroc, Mèxic, Moldàvia, Nepal, Pakistan, Perú, Rússia, Sàhara Occidental, Senegal i Uruguai. Però recorda que a www.contesdelmon.org encara tenim més històries d’altres pobles de la Terra.

En tot cas, ara teniu l’oportunitat de llegir, veure i escoltar part del patrimoni immaterial de la humanitat! Una obra realitzada per 26 centres educatius de 14 poblacions: Badalona, Barcelona, Castelldefels, Cornellà de Llobregat, El Prat de Llobregat, Gavà, Granollers, L’Hospitalet de Llobregat, Montornès del Vallès, Sabadell, Sant Cugat del Vallès, Sant Iscle de Vallalta, Santa Perpètua de Mogoda, i Sant Vicenç de Castellet.

I l’immaterial!

Entre tots hem demostrat que el conte, com a eina educativa i d’intercanvi cultural, com a eina d’integració i d’autoconeixement, com a eina d’animació lectora i d’expressió oral, i com a eina lúdica i didàctica, té molt a contar! Felicitats!

Des del col·lectiu COMSOC – Comunicació Social volem fer tres agraïments especials: un a SICOM i lwith, dues organitzacions que ens han facilitat la plataforma radiofònica i web, l’altre a totes les entitats, particulars, joves i grans que han fet possible aquesta aventura, i el darrer a totes i tots els docents que s’han engrescat a participar en el concurs i a generar un espai d’aprenentatge col·laboratiu i significatiu a través de contes arrelats al món, al món dels sentits!

Damià Caro i Pérez
COMSOC – Comunicació Social
coordinacio@contesdelmon.org

ÍNDEX

PRÒLEG	
CONTES PELS SENTITS	3
PRESENTACIÓ	
EL CONTE TÉ MOLT A CONTAR!	4
CENTRES EDUCATIUS PRESENTS EN EL LLIBRE I DISC	8
> 1era CATEGORIA: Cicle Inicial i Mitjà (10 contes)	10
1. La Berta i l'aigua, 1er i 2on de Primària de l'Escola Can Parera de Montornès del Vallès.	10
2. La festa del xai, 3er de Primària de l'Escola Margarida Xirgu de Badalona.	14
3. Una història del Pakistan, 3er de Primària de l'Escola Collaso i Gil de Barcelona.	18
4. L'esperit de la consciència, 3er de Primària de l'Escola Gavà Mar de Gavà.	22
5. La guineu i el falcó, 3è Primària de l'Escola Emili Juncadella de Barcelona.	26
6. Vasilissa Popovna, 4rt de Primària de l'Escola Dones d'aigua de Sant Iscle de Vallalta.	30
7. El conillet de la caseta de palma, 4rt de Primària de l'Escola Municipal Pau Vila de Barcelona.	34
8. La petita oreneta, 4rt Primària de l'Escola Margarida Xirgu de Badalona.	38
9. La filla del carboner, 4rt de Primària del Col·legi Cor de Maria Sabastida de Barcelona.	42
10. La Martenitza, 4rt de Primària de l'Escola Can Roca de Castelldefels.	46

> 2ona CATEGORIA: Cicle Superior i 1r Cicle d'ESO (9 contes)

11. El xarop de la pau, 5è de Primària de l'Escola Francesc Macià de Barcelona.	50
12. La llegenda de les Dones d'aigua, 5è de Primària de l'Escola Dones d'aigua de Sant Iscle de Vallalta.	54
13. El Faraó Tutankamon, 5è de Primària de l'Escola Margarida Xirgu de Badalona.	58
14. El Plouluminâ, 6è Primària de l'Escola Ignasi Iglesias de Cornellà de Llobregat.	62
15. Dingo i el krar màgic, 6è de Primària de l'Escola La Floriada de Santa Perpètua de Mogoda.	66
16. El còndor i les estrelles, 6è de Primària de l'Escola L'Olivera de Sant Cugat del Vallès.	70
17. Contes de paper, 6è de Primària de l'Escola Margarida Xirgu de Badalona.	74
18. L'avi de les flors, 6è de Primària de l'Escola Pare Poveda de Barcelona.	78
19. El conillet mentider, 1er d'ESO de l'Institut Castellet de Sant Vicenç de Castellet.	82

> 3era CATEGORIA: 2on Cicle d'ESO (5 contes)

20. La veu de la selva, 1er i 4rt d'ESO de l'Escola Industrial i d'Arts i Oficis de Sabadell.	86
21. Amanda, 4rt d'ESO del Col·legi L'Estel de Granollers.	90
22. En Joha predicador, 4rt d'ESO de l'Institut Estany de la Ricarda d'El Prat de Llobregat.	94
23. Mumali i el xiulet màgic, 4rt d'ESO del Col·legi L'Estel de Granollers.	98
24. Àfrica, 4rt d'ESO del Col·legi Cor de Maria Sabastida Barcelona.	102

ANIMADORS DE LES "DIADES DELS CONTES DEL MÓN"	108
---	-----

CONTINGUT DEL DISC	111
------------------------------	-----

CENTRES EDUCATIUS presents en el LLIBRE i DISC

*Són autors dels contes 18 centres educatius
diferents de 13 poblacions*

Escola Can Parera de Montornès del Vallès
Escola Margarida Xirgu de Badalona
Escola Dones d'aigua de Sant Iscle de Vallalta
Escola Gavà Mar de Gavà
Escola Can Roca de Castelldefels
Escola Ignasi Iglesias de Cornellà de Llobregat
Escola La Floriada de Santa Perpètua de Mogoda
Escola Collaso i Gil de Barcelona
Escola Francesc Macià de Barcelona
Escola Emili Juncadella de Barcelona
Escola Pare Poveda de Barcelona
Escola Municipal Pau Vila de Barcelona
Col·legi Cor de Maria Sabastida de Barcelona
Col·legi L'Estel de Granollers
Escola L'Olivera de Sant Cugat del Vallès
Institut Castellet de Sant Vicenç de Castellet
Institut Estany de la Ricarda d'El Prat de Llobregat
Escola Industrial i d'Arts i Oficis de Sabadell

*Són autors dels dibuixos 24 grups
classe de 8 centres de L'Hospitalet de Llobregat*

Escola Bressol Nova Fortuny
Escola Busquets i Punset
Escola Frederic Mistral
Escola Joaquim Ruyra
Institut Bellvitge
Institut Can Vilumara
Institut Joan Miró
Institut Rubió i Ors

1. El Conte:

“LA BERTA I L’AIGUA”

En un poble de la costa catalana anomenat Sitges, hi vivia una nena de set anys que es deia Berta. A la nena li agradava molt jugar amb l’aigua. Quan es rentava les mans, deixava l’aixeta oberta. Jugava a intentar agafar l’aigua que rajava. No volia dutxar-se mai, sinó que preferia omplir-se la banyera fins dalt de tot. Deixava oberta la màniga del jardí quan acabava de regar les flors i també li agradava molt quan venien els seus amics a fer una guerra de globus d’aigua. La seva mare no sabia què fer per que entengués que no havia de gastar tanta aigua.

Un dia, mirant el diari, va llegir una notícia que deia que a l’estiu era possible convidar un nen o una nena del Sàhara. Ho va comentar a casa i a tots els va semblar una bona idea. Quan va arribar l’estiu van anar a buscar un nen que es deia Lajani, de la mateixa edat que la Berta. Tenia la pell fosca, els ulls negres i uns cabells molt arrinxolats. Quan els va veure de seguida va fer una gran rialla.

En Lajani, quan va arribar a casa, es va sorprendre de moltes coses: la piscina tan enorme i tan plena d’aigua, el fet que quan obria l’aixeta sortia aigua, que prement l’interruptor s’encengués la llum. De totes aquestes coses, la que li va cridar més l’atenció va ser quan va veure la nena que llençava l’aigua. Ell se la va acabar tota i la Berta en va beure una mica i la resta la va llençar a l’aigüera.

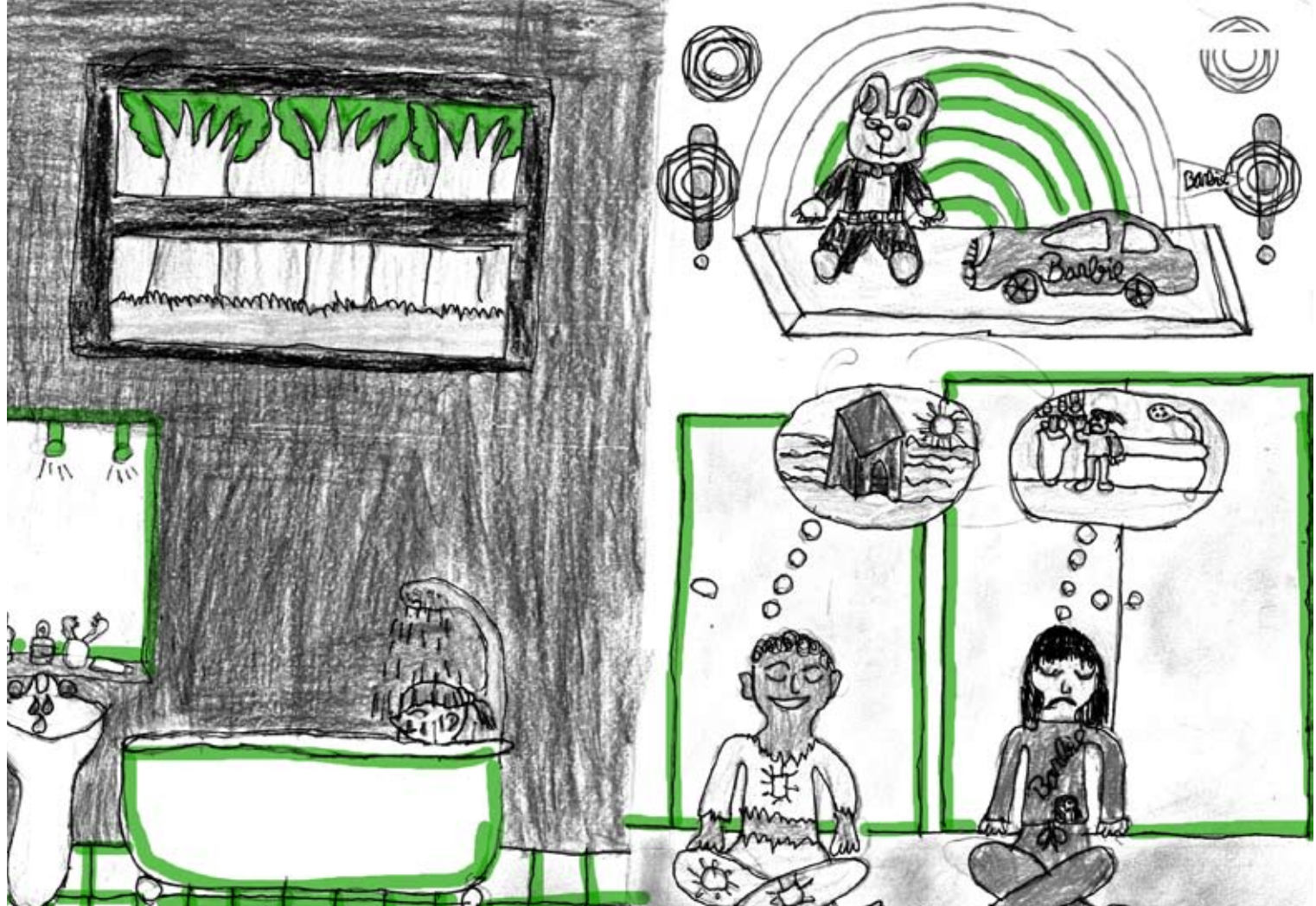
De seguida el nen va dir:

-No, què fas? Per què llences l’aigua?

La nena li va contestar que n’hi havia molta i ell va dir-li:

- Molta? On?

El nen veia que la nena no ho entenia i li va proposar un joc que consistia en imaginar-se que vivien en un lloc on hi havia molt poca aigua. La Berta va dir que sí. El joc consistia en imaginar-se que estaven un dia sencer al Sàhara.

Autor/a: Josué Ramírez

ra. El dia següent va començar el joc i quan la nena es va anar a rentar les dents es va adonar que no tenia aigua per a treure's la pasta de les dents i que era un fàstic anar així a l'escola. A l'hora de dinar la mare solament es va posar un dit d'aigua al got i es va quedar amb molta set. Quan anaven al lavabo no podien estirar de la cadena i tot feia molt mala olor i quan va arribar la nit anaven molt bruts i els venia molt de gust banyar-se però no podia ser perquè ja havien gastat tota l'aigua del dia.

La Berta es va enfadar molt i va dir que ja no volia jugar més a aquell joc, que ho entenia tot i que no malgastaria més l'aigua però que ara necessitava anar corrents a dutxar-se.

La mare de la Berta i en Lajani es van posar molt contents de veure que la Berta havia après alguna cosa.

“LA BERTA I L’AIGUA”

4rt de Primària de l’Escola Can Parera de Montornès del Vallès.

1. PRESENTACIÓ DELS AUTORS

1.1 DEL PODCAST

Alumnes de la versió presentada al concurs:

Arnau Murciano Álvarez
Ruth Pajuelo Ramírez
Monica Wis Chávez
Jun-Yao Yan

Alumnes de la versió completa:
Els de la versió presentada al concurs +

Daniel Martín López
Davinia Morales Villodres
Dídac Moreno Gallo
Iman Nefari
Marc Page Rodríguez
Pedro Parralo Trujillo
Marina Viñallonga Linares
Javier Peces Arcos

Docent/s: Magda Otal Pelayo i Marga Flores Comas. Magda Otal. La Magda ha organitzat l’activitat al voltant dels Contes del Món i la Marga ha donat el suport tècnic necessari.

1.2 TEXT

Alumnes de cicle inicial de l’Escola Maria Ossó de Sitges:

Ajani Allen Aldanondo
Laura Arends
Max Barbe
Dani Cia
Brian Chaparro García
Nacho Dávila Mateu
Carla Earl
Marian El Azzaoni Vargas
Helena Ferrer Roman
Malena García Kolesnicov
Candela González Rogla

Sergio Hernández Martín
Michaela Kleiman
Alfonso Lasa García-Lechuz
Carla Noguera Albers
Oscar Ordoñez Díaz
Dhana Ribera Ibáñez
Seema Sacristan Santos
Juliana Sánchez Guevara
Saul Scriven
Felix Stake Alvarado
Alberto Tarrida del Marmol Pérez
Guillem Valera Benet
Erika Valls Pons
María Vehí Jorde
Marc Villagrasa Piquer

Docent/s: Adela Borràs Argany, del Escola Maria Ossó de Sitges, és la mestra que va dinamitzar la redacció d’aquest conte

2. PRESENTACIÓ DE L'ENTORN

c) Centre educatiu:

L'Escola Can Parera és de dues línies amb uns 430 alumnes. Per afavorir el desenvolupament integral dels i de les nostres alumnes, l'escola organitza moltes activitats diferents sempre de caràcter lectiu, com ho són: propostes de solidaritat, jocs florals, diferents concerts de cant coral, activitats culturals del poble i de la comarca (Vallès Oriental), premsa escolar escrita i digital, festes populars, programes de llengües estrangeres, reutilització de llibres de text i el més directament relacionat amb els podcast, els tallers de mitjans audiovisuals.

d) Barri/Poble:

Montornès del Vallès, és un poble amb uns 15.500 habitants que pertany al cinturó industrial de Barcelona. Actualment és un municipi eminentment industrial. En un temps passat va ser un poble agrícola, amb moltes vinyes escampades per la seva geografia. Actualment, els ramis de les vinyes que queden pertanyen a la denominació d'origen Alella.

Pel seu tarannà industrial és un poble que els anys 60 va rebre molts immigrants de tot el territori espanyol i actualment està acollint immigració de diferents llocs del món. Aquesta diversitat cultural i ètnica es reflecteix a les aules en un baix percentatge.

3. PRESENTACIÓ DEL CONTE

e) Origen i missatge principal del conte

Conte escrit per nens i nenes de cycle inicial de l'Escola Maria Ossó de Sitges amb la mestra, Adela Borràs Argany. És un dels 15 contes guanyadors del cinquè premi Pilarín Bayés de contes escrits per nens i nenes. Va ser publicat per l'Editorial Mediterrània el maig de 2008 en el llibre: “Contes d'aigua”.

“La Berta i l'aigua” explica com un nen del Sàhara ensenya a una nena catalana que tenir aigua corrent és un luxe del que no tothom disposa i que hem de controlar-ne la despesa i no malbaratar-la.

f) Construcció del podcast (recerca del conte/ redacció o adaptació/ enregistrament)

A la nostra Escola fem tallers de ràdio. Els nens i les nenes del cycle inicial en fan un narració de contes i van triar el conte “La Berta i l'aigua”.

En aquell moment, el curs 2008-09, a la nostra Escola treballàvem un projecte al respecte de l'estalvi de l'aigua i l'energia i el text d'aquest conte ens anava molt bé.

Vam haver de fer una adaptació per tal que tots els nenes i nenes del grup poguessin enregistrar la seva veu. El conte pròpiament dit el van narrar entre quatre alumnes i la resta van fer una introducció molt original.

4. AGRAÏMENTS

A l'escola Maria Ossó de Sitges per autoritzar-nos a utilitzar el seu conte com a base del nostre podcast.